

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΔΕΣ, ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ. ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

(Συνέχεια του «Κόμης Μοντεχρήστου»)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Στὴ Παρία, στὴ Γκαργουλιό, κεί τοῦ Σηκουάνα, διεστέγεται ἡ δίκη τοῦ Βενετέτο Κοβαλάκι, νεκροῦ κακοῦργου, πλαστογράφου κλπ. κλπ. Ὁ κατηγορούμενος εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ κα ταδικασθῆ σὲ θάνατο. Κι' ὅμως κάποιοι ἀφάρτος προσταῆς κατορθώνει νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὴ λαίμητρον. Καταδικάζεται ἔτσι σὲ ἰσοβία δεσμῶ καὶ μεταφέρεται στὴ φυλακὴ, ὅπου ἀνακαλύπτει σκοτεινὰ μυστήρια γύρω τοῦ. Κάποιος ἐπισημαίνεται γι' αὐτὸν, κάποιος ἐμεῖ ἀναλαμβάνει νὰ τὸν σώσῃ. Ἀλλὰ πῶς εἶνε ὁ μυστηριώδης αὐτὸς ἀνθρώπος; Καὶ γιὰτὶ στὴ δίκη δὲν παρουσιάστηκε ὁ σπουδαιότερος μάρτυρ, ὁ Κόμης Μοντεχρήστου, ὁ τρομερὸς, ὁ παντοκράτορ, ὁ ἐκδικητικὸς, ὁ σφοδρὸς γύρω του, γιὰ νὰ ἐκδικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς του, ἐπί τῃ καὶ σωμαρὸς; Πι ἀπέμινε ὁ Κόμης Μοντεχρήστου; Γιατὶ γάθῃκε ἔτσι ἄζωρον ἀπὸ τὴ Παρία; Ἀπίθῃνε ἡ ἔτοιμάζετα νὰ ἀνεγίη τὸν σκληρὸ καὶ ἀδυσώπητο ἀγῶνα τοῦ... Ποῦς μυστήρια, ἀλήθεια ἰ... Κι' ὁ Βενετέτο βρέσκειται στὴ φυλακὴ, μέσα στὸ σκότος τῶν μυστηρίων αὐτῶν, συνμιχταί νὰ εἶνε κατὰδικο, μυστηριώδῃ κι' αὐτὸν κι' ἀλλόκοτο... Ἄξωρα ἐπισκέπτεται τὸν Βενετέτο στὴ φυλακὴ ἡ μητέρα του, τὴν ὁποία ἀναγνωρίζει, ἀν κα φοροῦσ πικρὸ πένθο. Κατορθώνει δὲ νὰ τὴν συγκινήσῃ, σκαπώντας νὰ τὴν ἐκδικήσῃ καὶ νὰ τὴν ἀφάρθῃ τὴν παρουσίαν, καὶ τὴν ἔφησε νὰ ἐκπελάσῃ, ἐκὸ ἄσῃν μεταφέρουσιν σὲ κάτεργο. Τὰ τὴν μεταφοράς αὐτῆς τῶν καταδικῶν διηγείται τώρα στὸν διευθυντὴ μίαν Παρισίαν ἐφημέριον, τὸν κ. ντὲ Μπωσάν, ὁ διαβολομῆνος ρεπόρτερ Γκρατιγιέ. Συγχρόνως ἐπισκέπτεται τὸν δόκτορα Δαρβιγιέ, ὁποῦ νοσηλεύει τὸν παράφρονα ἦδη καὶ ἐτοιμοθάνατο τέως βασιλεῦσ Βιλερόφ, ὁ Μαξιμιλιανὸς Μορέλ, προκειμένου νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ ὅτι ἡ κόρη τῆς ἰατρικῆς φορ εἶνε ἡ Μα' κι' ὁ Βιλερόφ πρόκειται σὲ τραυματικὴ ἀποκαλύψεως. Στὸ μεταξὺ αὐτὸ ὁ Βενετέτο κι' ὁ Σαντοῦλο ἐτοιμάζουσιν σὲ κάτεργο τὴν ἀπόδραση τοῦ καὶ τὰ τὴν ἀφάρθῃ τῶν ἐκατομμυρίων τῆς μητέρας τοῦ πρώτου.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ἀναγκάστηκε ν' ἀποσιμῶσ λοιπόν, ὁ κύριος ἐφημέριος; ρώτησε.
— Μάλιστα, κυρία... Διαταγὴ τοῦ ἐπισκόπου μας, ἐλάτετε! ἔξῃγῃσε καὶ πάλι ἡ γρηγόρη-Μαθού.
— Καὶ κάποιο ἄλλο ἄτομο, ἐπρεπε ἔπισης νὰ θρίοκεται ἐδῶ...
— Αἰ, ναί... δηλαδή... δὲν ἔξωρα... Μὰ πῶς εἶστε, κυρία μου;... Πέστε μου πρώτῃ τὸ ὄνομα σας, γιὰ νὰ δῶ ἂν πρόκειται γιὰ σὰς! εἶπε μὲ φρόνησι ἡ ὑπηρετρία τοῦ ἐφημερίου.
— Εἶμαι ἡ κυρία Δαγκλάρ! ἀποκρίθηκε ἡ ὁδοιπόρος.
— Ἡ γρηγόρη-Μαθού ἔβγαλε τότε ἀπ' τὴν τσέπη της μίαν ἐπιστολὴ κι' εἶπε πάλι στὴν κυρία:
— Δώστε μου τὴν κάρτα σας νὰ δῶ, ἂν μοιάζει τ' ὄνομα σας μὲ τ' ὄνομα τῆς ἐπιγραφῆς!
— Ἡ κυρία Δαγκλάρ γαμογιέλασε γιὰ τὴν μυστηριώδεως προσφιλῆς τῆς γρηγόρη-Μαθούος κι' ἔβγαλε ἕνα ἐπισκοπετῆρι ἀπ' τὸ κομμοὶ πορτοφόλι της. Ἡ γρηγόρη συλλάβισε τὰ γράμματα μὲ προσοχὴ, πείσθηκε γιὰ τὴν ταυτότητα τῆς κυρίας Δαγκλάρ καὶ τῆς ἔφρασε τὴν ἐπιστολὴ λέγοντάς της:
— Ὠρασί!... Δικὴ σας εἶνε αὕτὴ ἡ ἐπιστολὴ... Τὴν ἄσπισιν στὸν κύριο ἐφημέριο, γιὰ σὰς... Διαβάστε τὴν μὲ τὴν ἡσυχία σας κι' ἐγὼ τρέγω στὸ μαγεμένο νὰ σὰς ἐτοιμάσω κατὶ νὰ πηθῆ!
Μὲ κάποια ἀνσυχία κι' ἀνυπομονιστὴ ἡ κυρία Δαγκλάρ, ἀνοίξε τὴν ἐπιστολὴ καὶ διαβάσε τὰ ἔξῃς:
«Κυρία... Κάποιο ἀπροσδόκητο ἐμπίδο, ἕνα τελευταῖο διάβημά μου, στοῦς προσημαίνουσ μου, μὲ ἀναγκάζει νὰ μὴν εἶμαι σὲ Μπωσὲ σίμπερα... Ἀναγκάστηκε ν' ἀναβῶλοτὸ τὸ ταξίδι μου γι' αὐτὸ, κι' ἐλπίζω— ἕνα βέβαιος—νὰ ἀφίωσ αἰσῶ... Ἐπίσης ἐλπίζω ὅτι κι' ἐσεῖς θὴ εἶσθε σὲ θέα νὰ ἐκπληρώσετε τὴν ὑποχρέωσιν ποῦ μὰς ἐβάσατε... Ὅσο γιὰ μὲνα, ἀνατάσσειαι ὅτι ἐξελήρησαι ὅσος μου τὴν ὑπόχρεωσιν ἀπέμινε σὰς... Ἀσῶμὴ καὶ τὴν ἄλλοτῶν ἐκείνη παρακλήσῃ σας νὰ σὰς χορηγήσῃ ἡ ἄδεια νὰ μῆτεσιν σὲ κάτεργο τῆς Τουλιῶν... Θὰ βροθῆ! σὲν φάσῃλλον αὐτὸν μὲ ἐπιστολὴ γὰ τὸν ἐκεῖ ἡ μὲ ἀσῃχ... Τοῦ τὴν δίνετε κι' αὐτὸς ἐξάπνεται— θὰ σὰς δόσῃ ἄδεια ἐπισκέψεως τοῦ κατέργου... Ἐπι-τὴ ὁ ἐφημέριος τοῦ Μπωσὲ ἀποσιμῶσ, τὸ σπῆ-τιν του εἶνε σὴ ἀδύσῃσι σας... Πηγαίνετε λοιπὸν σὲ Τουλιῶν, καὶ γυρίζοντας, γυμνήστε σὲν πρεσβυτέρειο... Ἄφριον τὸ προῖθ ἂν ἀθάσος κι' ἐγὼ καὶ κανονίζουμε τὴς ἐπὶλομῆς ὑποθέσεως μας.
Δικός σας ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Ἡ κυρία Δαγκλάρ ἔβγαλε ἀπ' τὸν φάκελλο καὶ μὲ ἄλλη ἐπιστολὴ, κλειστὴ σφύτῃ, ἡ ὁποία προωρίζεταν γιὰ τὸ λιμεναρχεῖο τῆς Ταυλιῶν. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἐροθῶν ἀπ' τὸ μαγεμένο κι' ἡ γρηγόρη-Μαθού. Κοσάτοσε ἕνα δίσκο μ' ἕνα φλυτῶνι, σὲ ὁποῖο ἔμινε ἕνα ζεστό ποτό.
— Ἐξέρετε ὅτι θὰ κοιμηθῶ ἐδῶ, ἀπόψε; τὴ ρώτησε ἡ κ. Δαγκλάρ.
— Μάλιστα, κυρία Δαγκλάρ!... Μαῶ τὸ εἶπαν κι' αὐτὸ!... Θὰ κοιμηθῆτε πολὺ ἡσυχία!

Εἶνε εὐλογημένο σπῆτι αὐτό... Κοιμοῦνται ὅλοι ἀπ' τὸ ἡλιοσφαιλεμα σὲ χωρὶο μας... Καὶ κανόνια νὰ πέφτουσ, κανενὸς ὁ θ-πνος δὲν ταραξεται σὲν εὐλογημένο τόπο μας!...
Ἡ κυρία Δαγκλάρ θυμήθηκε τὰ δαιμονιομῆνα γρηπῆματα τοῦ Ἰακώβου καὶ διασῃτῃκε ν' ἀπάντησῃ γαμογιέλας:
— Ναί... Ὅσο γι' αὐτὸ τὸ τελευταῖο, τὸ πιστεύω!
Ἡ γρηγόρη Μαθού δὲν ἄκουσε, φυσικά, γιὰτὶ εἶπε χαμηλόφωνα τὴ φράσι της αὐτὴ ἡ κυρία Δαγκλάρ.
— Μπορεῖτε νὰ μὲ ὀδηγήσετε σὲ τὸ δωμάτιο, τὸ ὁποῖο προωρίζεκα γιὰ μὲνα; ρώτησε κατόπι.
— Ἀέσως, κυρία μου... Καὶ θὰ τὸ θρήτε σωστὴ φιλῆτσα πουλιῶν!
Δυστυχῶς δὲν εἶχε τίποτε ποῦ νὰ μοιάζῃ μὲ τὸν ποιητικὸ του χαρακτήρισμό, αὐτὸ τὸ δωμάτιο. Ἦταν μίαν μεγάλη ἀθῖουσα, σὲ ὁπάνω πτόωμα, γυμνὴ ἀπὸ ἐπιπλα καὶ μ' ἕνα κρεβάτιο μόνον.
Ἡ κυρία Δαγκλάρ δὲν ἔβωσε προσοχὴ σ' αὐτὴς τὴς λεπτομῆρας... Ἄλλο πρῶτα ἀπασπολοῦσε τὸ μυαλό της... Εἶπε κοντὰ σὲ τὸ ζῆα ἕνα υτουλάπι. Τράθηξε ἀέσως πρὸς τὰ κεί, δοκίμασε τὴν στερεωτῆτά του κι' ὕστερα βεβαίωθηκε γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τῆς κλειδιῶν.
— Ἐχω κατῶν...κατῶν κοσιμήματα σὲς ἀποσκευῆς μου τὴς φορτωμένες τώρα σὲ τὸ αἰμάτι, εἶπε στὴ γρηγόρη, καὶ δοκίμασε τὴν στερεωτῆτα τοῦ υτουλάπιου, γιὰ νὰ τὰ φυλάξω ἐδῶ, τὸ θράδι!
— Εἶνε στερεὸ, σὲν τὸ νοηματοικῶτοιο τοῦ κυρίου ἐπισκόπου μας! βεβαίωσε μὲ πεποίθησιν ἡ γρηγόρη-Μαθού.
— Κι' ἡ πόρτα τοῦ δωματίου;... Κλειδιῶν καλὰ αὐτῆ; ρώτησε ἡ κυρία Δαγκλάρ.
Ἡ γρηγόρη-Μαθού «ἐύνισε» φανερά τὸ ποσόσπῃ της, τῶσα... Αὐτὸ δὲ ἔλειψε!... Ἀφοῦ δὲ ἦταν κλειδιωμένη ἡ ἐξέποστα, γιὰτὶ νοιαζόταν ἡ ἀγονιτωσθῆμῖν αὐτὴ Παρισίαν, γιὰ τὴν ἐσαστοικὴ πόρτα τοῦ δωματίου της;... Μήπως τάχα δυσπιστοῦσε στὴν ἐντιμῶτητα τῆς γρηγόρη-Μαθούος;
Μὰ ἡ κυρία Δαγκλάρ δὲν ἔβωσε προσοχὴ, στὴ δυσασέοκεια τῆς ὑπηρετῆρας. Ἀντιθέτως πῆγε καὶ βεβαίωθηκε μόνῃ της, ὅτι ἡ πόρτα κλειδῶνε καλὰ.
Εἶπε ὕστερα στὴ γρηγόρη-Μαθού νὰ τὴν περιμένῃ κι' ἔτρεψε κατόπι θιαστικὰ τὸ νοσηογέιο.
Ἡ διασῃτῃ ἦταν ἔτοιμη γιὰ νὰ ἐκκινήσῃ. Ἡ κυρία Δαγκλάρ πλῆσασε σ' ἕνα μπαλοῖο της, τὸ ἐκκλειῖσσε κι' ἔβγαλε ἀπὸ κεί ἕνα μικρὸ κουτὶ ἀπὸ τερῶδ ἔυλο. Ἦταν πολὺ σπῆσι αὐτὸ τὸ κουτὶ, ὀτῶσῃ ἡ κυρία Δαγκλάρ τὸ σῆκος, ποσπῃθῆντας νὰ κομῆσ τὴ δύναμι, τὴν ὁποία ἀναγκαζόταν νὰ καταβάθῃ γιὰ τὸ σῆκοῦα του.
Καὶ μὲ θιαστικὸ ὄμμα πάλι, τράθηξε γιὰ τὸ πρεσβυτέρειο.
Ἡ γρηγόρη-Μαθού βιασαστημένη ἀκούει καὶ νὰ νὰ ἀποβείθῃ ὅτι δὲν ἦταν ἀδιάκριτη, δὲν συνάδνε τὴν κυρία Δαγκλάρ ὡς τὸ δωμάτιο της.
Ἐκεῖ, μὲ ἄλη τὴν ἡσυχία της τῶσα ἡ κ. Δαγκλάρ, ποσπῃθῃσε τὸ κουτὶ μέσα σὲ υτουλάπι, καὶ τὸ κλειδῶνε κατόπι στερεὰ. Βιάζοντας τὸ κλειδὶ σὲ πορτοφόλι της, μουρμούρισε μὲ ἀνακαῖοις:
— Ὅσο, ἡσῶσασ ἀπ' αὐτὸ τὸ θῆασσο, ποσπῃθῃσε!... Ποιῶς θὰ φαντασθῆ ποτέ, ὅτι σὲ υτουλάπι αὐτὸ ὑπάρχει ἕνα ἐκατομμύριο.
Ἐρίξε μίαν τελευταία γρήγορη ματιὰ γύρω, βεβαίωθηκε δὲ ὅπῃσθε ἀσάφεια παντοῦ καὶ θῆθηκε ἀπ' τὸ δωμάτιο. Τὸ κλειδῶσε μὲ προσοχὴ κι' αὐτὸ, πῆρε μαζὴ τὴν τὸ κλειδὶ καὶ κατέθηκε ὕστερα κάτω.
Τότε καὶ μόνον πρὸσέτε τὴν ἐξακολοθητικὴν δυσασέοκεια τῆς γρηγόρη-Μαθούος. Ἀναρωτήθηκε σχετικῶς, δὲν ἄργησε νὰ καταλάβῃ τὴν αἰτία καὶ τῆς εἶπε λίγα καλὰ λόγια, γιὰ νὰ τὴν ἐξέμηνισῃ. Ἐτσι, τὸ σκωθροπὸ πρόσωπο τῆς ὑπηρετῆρας ἔλαμψε ἕνα ἀπὸ φιλοφροσῃν κι' ἱκανοποίησι.
— Λοιπὸν, ἡρεθούαρ γι' ἀπόψε! κατέληξε λέγοντας ἡ κυρία Δαγκλάρ. Ἐπῆλξεν ἕνα κατὰ τὴς πῆτε ἡ ὄρα τὸ ἀπόγευμα θὴ εἶμαι ἐδῶ!
— Στὸ καλὸ, κυρία!... Στὸ καλὸ!... Θὰ σὰς περιμένω!... Φροντίστε νὰ μὴν ἀργῇ-

τομη πάλι!

—Αλλόμονο, κυρία!... Μά δεν θέλετε λοιπόν, τί γινετα στον ορανό;... Δεν μωρίζετε λιγάκι, ατρό το κομριο ξεροθόρι, "Υστερα από δύο όρες, θά ξεσπάση τρομερή κοσμοχαλασία! Καί μου τόν διάβολο-συγγνώμη, κυρία μου!—κανένας άμαξηλάτης δεν θά δεχθή πειά να σάς περάση άπ' την κλεισούρα τού Βαλιούλι!..

—Αηλαθή... Θέλετε να πήτε, ότι δεν πρέπει να θασίζουμα σε σάς; ρώησε άνησυχη ή κυρία Δαγκκλάρ.

—Μέ συγχωρείτε, κυρία! μωρμούρισε μέ άμηχανία ο άμαξηλάτης. "Αλλά άν είνε δική σας ή άμαξη, τά άλογα όμως κι έγω δεν έχουμα καμιά άδεια να σηκωθώμε σαν σφερα άπ' τού λωσ άνεμον αέρα... Θά μάς ρίξη ή άνεμοθύελλα έπάνω στους θράχους καί θά κομματιαστούμε σαν καλάμα!..

—Καλά, φίλε μου... Καλά! είπε μ' έγκάρτηρη ή κυρία. Μπορείς να πηγαίνης... Θά βρω άλλα άλογα κι άλλον άμαξηλάτη, καί...

—Συγγνώμη, κυρία!... διέκοψε τότε φιλοτιμημένος ο άμαξηλάτης. Καλοπληρώνετε, είστε καλή κι άπό ένδιαφέρον σάς έδωσα αυτός τής συμβούλης!... "Όσο για να σάς έγκαταλείψω όμως, σ'αυτό δεν θά τού κάμω πού!... Νά, θά πάω καί θά σταθώ έδω κοντά, στην πλατεία τής "Οπλων τής "Ιταλίας... "Έκει θά σάς περιμένω, όσο να γυρίσετε!

—Σ' εύχαριστώ, φίλε μου... Πήγαινε εκεί κι' έφθασα... Καλέ ή συμβούλης σου, μά άν χρειαστή ν' άργήσω, δεν θά μπορού να τις έκτελέσω!..

Κ' ή κυρία Δαγκκλάρ, τελειώνοντας τή φράση της, θάβισε πρós τó κωρωρείο τού κατέργυο.

Στό κατώφλι τής πόρτας όμως, στάθηκε. "Έκανε ένα κίνημα δυσφορίας καί θάβισε μέ ταχύτητα πρós τó λιμεναργείο, τó όποιο ήταν περίπου διακόσια θήματα πιδό πέρα: "Έπρεπε, είχε σκεφθή ότι έπρεπε να δώση την έπιστολή στό λιμενάρχη καί να έφοδιασθή μέ τή σνετική άδεια έπισκέψεως στό κάτεργο.

Θά ήταν παύσιγυρος, φαίνεται, ό μωστηρώδης έκείνος έπιστολονάφης. Γιατί ό λιμενάρχης έδειξε έξαιρετική προθυμία καί γορήνησε άμέσως την άδεια, γιά τήν όποία τόν παρακαλώσε ή συστατική έκείνη έπιστολή.

Μόνο ψιθύρισε διασταχτικά:

—Ξέρετε, δεν μπορώ να παραδώ μιά αύστηρή διάταξι τού κανονισμού... "Η συνέντευξις μέ τόν κατάδικο, γιά τόν όποιο ένδιαφέρεστε, πρέπει να νήνε έδω στό γοασείο μου... Καί μάλιστα, μπροστά στον Ιερέα τού κατέργυο!..

—Μά ή έπιστολή λέει ρητώς ότι θά έπισκεθώ έγω μόνη τó κάτεργο! μωρμούρισε στενωχωρημένη γιά τó άπρόοπτο αυτό ή κυρία Δαγκκλάρ.

Ό λιμενάρχης όποκλήθηκε μέ άκρα εὐλάβεια. "Όστόσο έπέμεινε λέγοντας:

—Ξέθωμα έξαιρετικά τó πρόσωπο, τó όποιο σάς συστήνει στις ταπεινές μου έκδουλεύσεις... "Μά ό κανονισμός είναι τόσο ρητός κι' αύστηρός, ώστε κι' ή θεία μου κινουμένη καί στό Νουτοδικείο θά παρατεμθώ, άν τυχόν τόν παρασθώ!... Σκεφθήτε, κυρία μου, ότι γθές άκόμη ήρθαν μερικά άλλα πρόσωπα, γιά να δοϋν τόν περ' όδ' πρόκειται Βενεδέττο... Κρατούσαν άδεια άπ' τόν ίδιο τόν ύπουργό στα χέρια τους κι' ώστόσο μόνον μπροστά στους δεσμοφύλακας καί μπροστά μου, έγινε ή συνέντευξις αυτή!..

"Η κυρία Δαγκκλάρ άπόμεινε σάν κεραυνόπληκτη, μόλις άκουσε τις φράσεις αυτές τού λιμεναργυο.

—Πώς;... Λέτε ότι... ήρθαν γθές... κι' άλλοι έπισκέπται; τρώλιε μέ δυσκολία. Μπορώ να σάς ρωτήσω, χωρίς να σπαώ άδίκαιη, ποιοί ήσαν αυτοί οι άνθρωποι;

—Τίποτε δεν μ' έμποδίζει, να σάς πώ τά όνόματά τους... "Ησαν ή δεσποινίς Βαλεντίνη τή Βιλεφόρ, ό...

—Βιλεφόρ!.. Ξεφώνισε άσυνκράτητα ή κυρία Δαγκκλάρ, γιόωνθοντας τρικυμία όδμηρη στην ψυχή της.

—Μάλιστα, κυρία μου! είπε πασφειμένος λιγάκι ό λιμεναργυς. Είνε κόση τού άλλουτε εισαγγελέως ντε Βιλεφόρ, ό όποιος έβθεσ' πρδ άοκετών ήμερών...

—Πέθανε, είπατε; Ξαναξεφώνισε μέ άπερίγραπτο πόνο ή έπισκέπτρια. Πέθανε, είπατε, ό Βιλεφόρ;

—Μάλιστα, κυρία μου... Σ' ένα νοσοκομείο, στό Παρίσι!

"Η κυρία Δαγκκλάρ έκρωψε τó πρόσωπό της στα χέρια της καί ξεσπασε σε άσυγκράτητους λυγμούς:

—Ω, πέθανε ό άγαπημένος μου!... ψιθύριζε. Πέθανε!..

Πλήρωσε κι' αυτός τó κρής τής ένοχης συνειδήσεώς του... Κι' όμως άμάρτησε περισσότερο άκόμη, πριν πεθάνει!.. "Ενώ ήξερε πώς ήταν παιδί μέ ό Βενεδέττο μου, γιάτί έπιτήροσε μέ τóση λύσσα άν τόν στείλη στη λαυπητόμο;... Γιατί!... Γιατί!..

Ό λιμενάρχης, συγκινημένος μπρós στον άπροσδόκητο καί μεγάλον έκείνον πόνο, έσκυψε κοντά της καί τής έλεπε μέ συμπάθεια:

—Πολύ σάς θλιβει, κυρία μου, αυτή ή έθισσις!... Καί μέ συγχωρείτε πού σάς την άνακοίνωσα μέ τóση άμεριμνία... Δεν ήξερα ότι γνωρίζατε τόν άτυχη έκείνον εισαγγελέα.

—Ω, άν τόν γνώριζα, λέτε!... "Ω, άν τόν γνώριζα!... "Ηταν... ήταν στενωτάτος μου συγγενής κι' άπό τούς πιδό προσφιλείς πού είχα! μωρμούρισε ή κυρία Δαγκκλάρ μέ συντριβή.

"Έπειτα, πίνοντας μέ ύστατες προσπάθειες τή συγκινητή, σκουπίζοντας τά δακρυσμένα μάτια της, άνασήκωσε θαροσλέα τó κεφάλι της κι' είπε μέ άπόφασι:

—Συγχωρείστε μου, κύριε, τήν άνηυχία, τήν όποια σάς προκάλεσε ή συγκινησί μου... Καί σάς παρακαλώ να φαηθή καλό, διευκολύνοντας μου—έστω καί σύμφωνα μέ τόν κανονισμό— τή συνέντευξι μου μέ τόν κατάδικο!... Δεν έχω, δυστυχώς, πολλές ώρες στη διάθεσί μου!

—Στίς διαταξές σας, κυρία μου! είπε πρόθωμα ό λιμενάρχης.

"Ανοιξε βιαστικά ένα συρτάρι τού γραφείου καί φύλαξε σ' έναν χαρτοφύλακα—ώς δικαιολογητικό έγγραφο, ίσως—τή συστατική έκείνη έπιστολή.

"Έπειτα κλειδώνοντας τó συρτάρι του πάλι, σηκώθηκε καί βγήκε έξω γοργά, παρακαλώντας τήν κυρία Δαγκκλάρ να περιμένει λιγάκι.

Πέσασε έτσι άρκετή ώρα άγωνιώδους άναμονής...

"Έξω άκουγόνταν τó πένθιμο ούρλιασμα τής καταγίδος, ή όποια είχε άόγειε κιόλας να ξεσπάξη... Κι' αυτό τó ούρλιασμα ήταν σάν ένα άπαίσιο παράπονο τής πλάσσης, γιά σαα ύπέσπεραν μέσα στό ντοσιτισμένες έκείνες ύπόσσεις, τά ακτρά άκείνα θύματα μιάς κακής Μοίρας... τά όποια λέγονται "κατάδικοι!"

"Ετσι τουλάχιστον φαίνόταν αυτό τó πένθιμο ούρλιαχτό, στη μητρική καρδιά τής άτυχης έκανης γυναίκας, γιάτί τó παιδί της, ό Βενεδέττο της... ήταν κι' αυτός κατάδικος!

Τέλος, άνοιξε σε μιά στιγμή ή πόρτα. "Ενας σεθάσιμος άδθός, διθάθηκε τó κατώφλι της. Κ' είπε στην κυρία Δαγκκλάρ, ή όποια είχε έντομαεταξώ σηκωθή κ' όποκλινόταν μ' εὐλάβεια μπροστά του:

—Κυρία, άπ' τó πρωϊ άκόμη ξέρω τήν τωρινή έπισκεψί σας... Μέ είδοποίησε σχετικά μιά έπιστολή έκ μέρους κάποιου καί ξέρω... Ξέρω ή έπίσης τó ένδιαφέρον σας, γιά τόν κατάδικο αυτόν...

—Πώς;... Ξέρετε, είπατε, τó ένδιαφέρον μου; ψιθύρισε έκκλητική έκείνη, τόνζοντας τή λέξι "ξέρετε", όπωσ την είχε τόνισε κι' ό άδθός.

—Ω, άσυχάστε, κυρία! άποκρίθηκε μέ άγαθότητα έκείνος. Τά μωστηρία, τά όποια μάς έμπιστεύονται οι άλλοι, είναι τόσο ιερά γιά μάς, όσο κι' ή έξομολόγησις ενός άμαρτωλού στον πνευματικό του!... Ξέρω λοιπόν τί σας συνδέει μέ τόν κατάδικο αυτόν, καί δεν θά ένοηλάσω τίς στοργικές διαχυτικότητας τής καρδιάς σας... "Όφειλω δέθωια να είμαι κι' έγώ πρόκωπων, αλλά θά προσπαθώ, ώστε ούτε να θλέπω, ούτε ν' άκούω!..

Κι' ενώ ή κυρία Δαγκλάρ τόν εύχαριστούσε μέ έκφορασι ένγνωμοσύνης στα δακρυσμένα μάτια της, έφθασε ό Βενεδέττο μέ πολυάριθμη συνοδεία δεσμοφύλακων.

"Υπάρχουν μερικές έντυπώσεις, τίς όποιες άρνείται—άνισχυρη— ή φαντασία να πειογούται. Καί τίς υϊοθήθε καλά έκείνος μόνον, ό όποιος είχε τήν άτυγία να τις δοκιμάση!

Ναί, στό αντίκρουσμα τού Βενεδέττο, ή φτωγή γυναίκα νιγάτικε σάν να τήν δάγκασε ένδινα στό γλαυίο τής μάγουλο: Τό παιδί της, ό Βενεδέττο της, μέ τó κοκκινωκίτρινο άτιματικό κουστομό τού κατέργυο ντυμένος, μέ πόσαιο σκόθοφο στό κεφάλι καί μέ τήν πτότη άλυσίδα—γιάτί ή άδειση, ή θασεία πού τόν έδενε μαζί μέ τόν Σανβίνο, είχε άφοισθή πειά—κρεμασμένη άπ' τή μέση του καί σφιγμένη στον άστραγαλό του, ήταν κάτι τού οικτρώ κι' άπαίσιο μαζί!

Κεραυνωμένη άκόμη, μέ τά μάτια της γλασά καί προσηλωμένα έπάνω στό παιδί της, αίσθησε μέ δυσκολία καί πήγε να σπογιθθί στό γοασείο τού λιμεναργυο...

Λίγο άκόμα καί θά κυλιόταν λιπόθυμη στό πάτωμα!

(Άκολουθεί)

—Τι!... Πέθανε λοιπόν ό μωστηρώδης άταραμάτος; "Η σάρκας του να σουν ποτέ!..